КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

Кафедра педагогіки

Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників (учителів початкових класів)

«Від стандарту до результату: нові підходи у початковій школі»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри педагогіки

(протокол № 5 від 29.05.2026 р.)

Завідувачка кафедри Дарія БІДА

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(протокол № 4 від 04.06.2026 р.)

Голова науково-методичної ради П. К. Хобзей

Розробники: Комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» (Козак О.П., старша викладачка кафедри педагогіки КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», Волощенко О.В.

Напрям підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей (знання навчального предмета, фахових методик, технологій).

Термін дії програми: 01.01.2027 року до 31.12.2031 року

Рецензенти:

Лоїк Галина, завідувачка кафедри освітньої політики, кандидат педагогічних наук, доцент.

Клебан Любов, учитель початкових класів Ліцею №74 ім. Марійки Підгірянки Львівської міської ради, учитель-методист.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність розроблення навчальної програми для вчителів початкових класів зумовлена глибокими трансформаційними процесами в системі загальної середньої освіти України та необхідністю їх системної підготовки до ефективної реалізації вимог оновленого Державного стандарту початкової освіти. Освітньо-нормативною основою розробки програми є базові положення Конституції України, Законів України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту», концептуальні засади реформи «Нова українська школа».

Сучасний етап розвитку початкової школи вимагає від педагога зміщення фокусу з трансляції готових знань на формування ключових і предметних компетентностей учнів, розвиток їхніх наскрізних умінь, критичного мислення, креативності та емоційного інтелекту. Реалізація діяльнісного підходу, впровадження формувального оцінювання, підтримання психоемоційного добробуту здобувачів освіти та створення безпечного освітнього середовища потребують від учителя володіння інноваційними методиками й гнучкими інструментами самоаналізу.

Навчальна програма покликана допомогти вчителям початкових класів подолати труднощі переходів від теоретичних концепцій Державного стандарту до їх практичного втілення в щоденній освітній діяльності, забезпечуючи досягнення вимірюваних, якісних результатів навчання кожного учня.

Цільова група: учителі початкових класів закладів загальної середньої освіти.

Обсяг: 30 годин (1 кредит ЄКТС).

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна)

Мета підвищення кваліфікації: підвищення рівня професійної майстерності вчителів початкових класів у контексті реалізації реформи «Нова українська школа» та вимог оновленого Державного стандарту початкової освіти. Забезпечується через поглиблення знань щодо сучасних підходів до організації освітнього процесу в початковій школі, удосконалення практичних умінь застосування діяльнісного підходу, опанування ефективних інструментів вимірювання та досягнення якісних результатів навчання здобувачів освіти.

Завдання підвищення кваліфікації:

- забезпечити усвідомлення та поглиблення знань учителів початкових класів щодо основних ідей та принципів Концепції «Нова українська школа»;
- сформувати цілісне розуміння сутності компетентнісного і діяльнісного підходів до навчання, їх взаємозв’язку та ролі у формуванні ключових і предметної компетентностей учителів початкових класів;
- удосконалити професійні вміння проєктувати освітній процес з урахуванням освітніх потреб, можливостей, інтересів та індивідуальних освітніх траєкторій учнів;

- розвинути здатність реалізовувати принцип практичної зорієнтованості навчання на уроках через використання життєвих ситуацій, навчальних кейсів та дослідницької діяльності;
- підвищити професійну компетентність учителів у створенні та використанні компетентнісно орієнтованих завдань як інструменту реалізації ключових компетентностей.**Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:**

А2. **Предметно-методичної**, через здатність моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентостей; здійснювати інтегроване навчання; добирати й використовувати сучасні та ефективні методики й технології навчання, виховання та розвитку учнів; розвивати в учнів критичне мислення; здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання в учнів на засадах компетентнісного підходу; формувати ціннісні ставлення в учнів.

Б2. **Емоційно-етичної**, через здатність усвідомлювати особисті відчуття почуття, емоції, потреби та емоційні стани інших учасників освітнього процесу, керувати власними емоційними станами, відстежувати власні відчуття, почуття, емоції і потреби, особисті стани, керувати емоційними станами й звертатися по допомогу (за потреби).

ГЗ. **Оцінювально-аналітичної**, через здатність здійснювати оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, розвивати в здобувачів освіти вміння здійснювати самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання.

Очікувані результати підвищення кваліфікації

За результатами навчання слухачі оволодіють знаннями та набудуть (вдосконалять) уміння, навички щодо:

- розуміє цілісну структуру та ключові відмінності оновленого Державного стандарту початкової освіти;
- конструює сучасний урок, інтегруючи ефективні практичні прийоми та практики діяльнісного навчання;
- використовує інструменти формувального оцінювання для виявлення навчальних втрат і розривів у молодших школярів та реалізує ефективні практики й стратегії для їх подолання;
- добирає ефективні практики формування відчуття безпеки для учнів та застосовує індивідуальні стратегії підтримки власної психологічної стійкості.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Контроль та оцінювання за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, під час індивідуального та фронтального опитування, виконання самостійної роботи. **Оцінювання вербальне.**

Курс **зараховується** за умови **відвідування не менше 50%** авдиторних занять та **виконання** двох модульних контрольних робіт. **Максимальна**

оцінка за виконання модульної контрольної роботи – 12 балів. Завдання вважається виконаним, якщо за всіма критеріями учасник набирає 8 балів.

Особливості реалізації програми: дистанційна форма навчання, очно-дистанційна форма навчання, курс передбачає виконання двох модульних контрольних робіт.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат видається відповідно до кількості прослуханих годин, за умови не менше 50% від загальної кількості.

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою; вартість згідно з кошторисом відповідно до порядку надання платних послуг для всіх інших категорій.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з 4-х модулів та 9-ти взаємопов'язаних тем.

У процесі навчання за Програмою слухачі виконують дві модульні контрольні роботи. Оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою.

Учасники, які відвідали не менше 50% занять та успішно виконали дві модульні контрольні роботи, отримують сертифікат відповідно до кількості прослуханих годин.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них: 6 год – лекційні заняття, 16 год – практична робота, 8 год – самостійна робота.

Назва теми	**Кількість годин**				
	Лекції	**Практичні заняття**	**Самостійна робота**	**Контрольні заходи**	**Усього**
Модуль 1. Оновлення Державного стандарту початкової освіти: короткий коментар					
Тема 1.1. Оновлений Державний стандарт початкової освіти: як його читати	2	-	-	-	2
Тема 1.2. Оновлений Державний стандарт початкової освіти: як його використовувати на практиці	-	2	-	-	2
Усього годин за модулем	**2**	**2**	**-**	**-**	**4**
Модуль 2. Організація освітнього процесу в початковій школі в умовах сьогодення					
Тема 2.1. Діяльнісний підхід як основа організації освітнього процесу в початковій школі	-	2	-	-	2
Тема 2.2. Реалізація діяльнісного підходу на уроках в початковій школі	-	6	4	-	10
Усього годин за модулем	**-**	**8**	**4**	**-**	**12**
Модуль 3. Навчальні втрати та розриви: як допомогти учням надолужити пропущене й успішно продовжувати навчання					

Тема 3.1. Освітні та навчальні втрати і навчальні розриви.	2	-	-	-	2
Тема 3.2. Етапи виявлення і подолання навчальних втрат учнів початкової школи.	-	2	2	-	4
Усього годин за модулем	**2**	**2**	**2**	**-**	**6**
Модуль 4. Психоемоційна підтримка вчителя та учня					
Тема 4.1. Психологічні аспекти організації освітнього процесу в умовах воєнного/післявоєнного стану.	2	**-**	**--**	**-**	**2**
Тема 4.2. Як вчити та навчатися в умовах воєнного/післявоєнного стану.	**-**	4	2	**-**	**6**
Усього годин за модулем	**2**	**4**	**2**	**-**	**8**
Разом годин за навчальною програмою	**6**	**16**	**8**	**-**	**30**

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. ОНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ: КОРОТКИЙ КОМЕНТАР

Тема 1.1. Оновлений Державний стандарт початкової освіти: як його читати.

Цілісний «триптих» шкільних освітніх стандартів. Порівняльний аналіз оновленого ДСПО - 2025 та ДСПО - 2018.

Тема 1.2. Оновлений Державний стандарт початкової освіти: як його використовувати на практиці.

Реалізація ключових компонентів ДСПО в освітньому процесі початкової школи.

Визначення змісту теми уроку на основі базових знань, задекларованих у ДСПО.

МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Тема 2.1. Діяльнісний підхід як основа організації освітнього процесу в початковій школі.

Передумови успішного навчання молодшого школяра: безпека, емоційна підтримка, мотивуючі прийоми. Реалізація учителем права на академічну свободу.

Характеристики діяльнісного підходу. Роль учителя в освітньому процесі НУШ.

Тема 2.2. Реалізація діяльнісного підходу на уроках в початковій школі.

Ефективні практики діяльнісного навчання на уроках української мови. Ефективні практики діяльнісного навчання на уроках математики. Ефективні практики діяльнісного навчання на уроках ЯДС.

МОДУЛЬ 3. НАВЧАЛЬНІ ВТРАТИ ТА РОЗРИВИ: ЯК ДОПОМОГТИ УЧНЯМ НАДОЛУЖИТИ ПРОПУЩЕНЕ Й УСПІШНО ПРОДОВЖУВАТИ НАВЧАННЯ

Тема 3.1. Освітні та навчальні втрати і навчальні розриви.

Освітні та навчальні втрати і навчальні розриви: зміст та актуальність понять.

Стратегії подолання навчальних втрат.

Тема 3.2. Етапи виявлення і подолання навчальних втрат учнів початкової школи.

Діагностування навчальних втрат молодшого школяра. Ефективні інструменти подолання навчальних втрат та їх реалізація через різні активності учнів.

Формувальне оцінювання як інструмент виявлення і подолання навчальних втрат.

МОДУЛЬ 4. ПСИХОЕМОЦІЙНА ПІДТРИМКА ВЧИТЕЛЯ ТА УЧНЯ

Тема 4.1. Психологічні аспекти організації освітнього процесу в умовах воєнного/післявоєнного стану.

Особливості пізнавальних процесів в умовах стресу. Стрес і когнітивні здібності дитини.

Тема 4.2. Як вчити та навчатися в умовах воєнного/післявоєнного стану.

Формування відчуття безпеки в учнів під час освітнього процесу. Як потурбуватися про свою психологічну стійкість у стані стресу. Стратегії повернення у зону стійкості (стан благополуччя).

3.1. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

Практичне завдання 1

- Ознайомтеся із компетентнісними завданнями з інтегрованого курсу “Я досліджую світ” для учнів 2 класу (Група результатів ПРО 3 “Усвідомлення розмаїття природи, взаємозв’язків її об’єктів і явищ, значення природничих наук, техніки і технологій у житті людини, відповідальна поведінка в природі”)
- Випишіть із Додатку 11 **Державного стандарту** природничої освітньої галузі конкретні результати, які реалізовані у компетентнісній роботі для учнів 2 класу.
- Презентуйте роботу.

Практичне завдання 2

✓ Уважно перегляньте відео фрагмент уроку.

✓ Під час перегляду зверніть увагу на: які ключові компетентності реалізовано; методи й форми роботи вчителя; реалізація діяльнісного підходу; активність та залучення учнів; способи мотивації дітей; організацію взаємодії в класі; використання навчальних матеріалів та ресурсів.

✓ Після перегляду проаналізуйте фрагмент уроку та дайте відповіді на запитання:

- Що вдалося вчителю найкраще?
- Які методи або прийоми були ефективними?
- Як учні були залучені до роботи?
- Що можна вдосконалити?

✓ Сформулюйте власні висновки та короткі рекомендації.

✓ Оформіть аналіз у довільній формі та презентуйте його.

3.2.ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Зміна ролі вчителя й учня в освітньому процесі Нової української школи.
2. Діяльнісний підхід як основа організації навчальної діяльності учнів на уроках в початковій школі.
3. Інструменти діагностики навчальних втрат: спостереження, короткі діагностичні роботи, усні опитування, компетентнісні завдання тощо.
4. Організація гнучкого та безпечного освітнього процесу.
5. Формувальне оцінювання як інструмент виявлення і подолання навчальних втрат.
6. Прийоми самооцінювання і взаємооцінювання учнів на уроках.

СИСТЕМА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Контроль та оцінювання за знаннями слухачів проводиться послідовно й систематично: на практичних заняттях, індивідуальне та фронтальне опитування, виконання самостійної роботи; на лекціях – експрес-контроль, що передбачає постановку конкретних питань з теми. **Оцінювання вербальне.**
На етапі завершення навчання за Програмою слухачі виконують **дві модульні контрольні роботи. Модульна контрольна робота №1** укладання чек-листа «Мої 5 умов для успішного навчання молодшого школяра». **Модульна контрольна робота №2** розписування мікрошляху до успіху: «Три кроки для підтримки дитини з навчальними втратами».

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи:

Критерій оцінювання	**Так**	**Частково**	**Ні**
	Кількість балів		
Відповідність змісту темі	2	1	0
Кількість і повнота умови	2	1	0
Обґрунтованість і змістовність	3	2	0
Практична спрямованість	2	1	0
Логічність і структура	2	1	0
Мовне оформлення	1	0	0

Максимальна оцінка – **12 балів.** Завдання вважається виконаним, якщо за всіма критеріями учасник набирає 8 балів.

Курс **зараховується** за умови **відвідування не менше 50%** авдиторних занять та **виконання** двох модульних контрольних робіт.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Концепція Нової української школи. Режим доступу: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf
2. Державний стандарт початкової освіти. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1810-2025-%D0%BF#Text

Основна література

1. Нова українська школа: порадник для вчителя/ за заг.ред. Н.М.Бібік. – Київ: Літера ЛТД, 2018. – 160с.
2. Перезавантаження НУШ: практичні орієнтири для вчительства початкової школи / автори: Р. Шиян, Ю. Романенко, В. Терещенко, О. Мірошникова,

О. Коршунова, О.Романюк, С. Гарна, І. Ліпчевська, І. Забава, Б. Смаль. Київ, 2025, 116 с. Режим доступу:

https://drive.google.com/file/d/1jZLRcKSOwq_kXmCQSIZSu7YGWWuGcqRa/edit?fbclid=IwY2xjawRe7k1leHRuA2FlbQIxMABicmlkETExU2k4d0habTJ6Y2k0R2Vuc3J0YwZhcHBfaWQQMjIyMDM5MTc4ODIwMDg5MgABHnx6qePei8gb7VzAnDMDzlnuDfCO4-LcwLQhFBlDeduiVafSmkMzIx-rTOni_aem_XBBF2dachoO3QiQ2sZFcuA

3. Я досліджую світ : підруч. для 1 кл. закл. загал. сер. освіти (у 2-х ч.). Ч. 1 / О. В. Волощенко, О. П. Козак, Г. С. Остапенко. - Київ : Світич, 2023 - 128 с. : іл.
4. Я досліджую світ : підруч. для 1 кл. закл. загал. сер. освіти (у 2-х ч.). Ч. 2 / О. В. Волощенко, О. П. Козак, Г. С. Остапенко. - Київ : Світич, 2023 - 128 с. : іл.
5. Я досліджую світ : підруч. для 2 кл. закл. загал. сер. освіти (у 2-х ч.). Ч. 1 / О. В. Волощенко, О. П. Козак, Г. С. Остапенко. - Київ : Світич, 2024 - 128 с. : іл.
6. Я досліджую світ : підруч. для 2 кл. закл. загал. сер. освіти (у 2-х ч.). Ч. 2 / О. В. Волощенко, О. П. Козак, Г. С. Остапенко. - Київ : Світич, 2024 - 128 с. : іл.

Додаткова література

1. Рекомендація 2006/962/ЄС Європейського Парламенту та Ради (ЄС) «Про основні компетенції для навчання протягом усього життя». Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_975#Text